

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой,
БМАССР-эй Верховно Советэй
ба ВКП(б)-гэй Улам-Улам
Гермоней өргөн

ЗАГАНАБАРИЛГЫЕ СЭРЭГЭЙ ГУРИМААР ЯБУУЛХА

Манай республиканы элбэг гүрээг үнэ нүүрнүүдэй баялтуулые бүхы хэмжээгээрнэ хэрэгтэй хэ ябадал мүнөөнэй оршон байдалда айнабар сэр үлхэ шалартай болоо.

Фронттоо ба орондоо элбэг өгө загана үлхэ хэрэг хадаа нэмэхэ рөгсөл, бүү элбэг үлхэнтэй сэгсүү юм гэжэ заганаһан бүхэн иланганга заганаһан ажайлэлбарилгы хүтэлбарилгыг ойлгохо ёбогой.

Баян барлам Байгала дамай, сэлгээн долгон Сэлэнгэ, ягаран сэлхилшэ Ярууны нүүр, ганга эрээрэ аюулооршо Галуута нүүр баралтаһагүй олон загана өөрчлөгөө шэд сэрбэгэн үлхэ сөө дүхэн үлхээн тойдлоо байлаг. Тийхэдээрэ манай республика заганаһан ажайлэлбарилгы баян байна гэшлэ.

Ушар тийхэ дээрһээ парти ба привилегийе тусхай төгөөд баталан эбажа, манай үлхэ ягуурнуудые заганаһангын томо томо механизиралгы бусейнүүд болохо гээд, хамга бүхы хэрэгтэй ажайлэлбарилгы ба мүнэн зөрж үлхэн байна. Гэхтэй хамта, манай республика дотор заганаһангын түгээсэ энэ жэлдэ лөвдөмөөнү ороотоо хөөр дахин өгө болголоо. Энэ хатаа манай Бурят-Монголой заганаһангын түгээсэ тун харюугалтай ба хүлээтэй зорилготой байна. Энэ хатаа сэрэгтэй захил мүн!

Мүнөө заганаһангын зунгай хада тулажа өрөб. Тус тус нолтуудай партийна ба советскэ организацнүүд ба иланганга заганаһан ажайлэлбарилгы хүтэлбарилгытэй зунгай заганаһангын тун эмхитэй найнаар ябуулха аюулуулгатай. Гэбэшэ зарим хүтэлбарилгыг энэ хэрэгтэ ханамжугтөөр ханладаг, парти ба привилегийе шийжээрлөгсөн гол үлхэгай «залхуугаар» түгээсэдэг.

Заганаһангын сэрэгтэй гурмаар ябуулха шадаалгүй байха юм, Кабанскы, Ярууны, Горянскы ба Хойто-Байгалай заганаһангын босоруудын заводуд түгээсэ жэлдэ жэлдэ түгээсэдэгтэй элшлалтэй. Тийхэ дээрһээ манай республика 1942 он соо дэмришэ һарынтаа түгээсэ түгээсэдэг шадаалгүй байна. Тийхэдэ зарим айлномуд (Ярууны, Кабанскы, Прибайкальскы) заганаһангын заводудта шуудта түгээсэдэгүүдүе үлхэдэгтэй, харин энэ болоногүй бузагай байдала дамжуугаа!

рынь ханаа амархан ябажа ябаг байха юм.

Иймэ байдалые сэрэгтэй үлхэ лабашы тэсэжэ болоногүй.

Манай «Б. М. Угэной» мүнөө хэрэгтэй номерто заганаһан ажайлэлбарилгы хүтэлбарилгытэй республиканска мурьсөө эмхидхэхэ гухай Бурят-Монголой бүхы заганаһангата хавтаһан Сэлэнгын аймагай заганаһангата хандалга тойдлодоо. Сэлэнгээрхэ энэ үлхэдэг иланганга зунгай заганаһангын хатаа айнабарилгыг шүхала байһан тулаан манай республиканы бүхы заганаһанг үлхэнөөр дэмжэн абахангэ лабайг.

Заганаһангын эрхмүүд болбол социалистическэ мурьсөө үлхэнөөр дэлгэрүүлхэнтэй энэ айнабарилгыг иланганга зунгай заганаһангата хандалга тойдлодоо. Сэлэнгээрхэ энэ үлхэдэг иланганга зунгай заганаһангын бригаданууд дээр бүрлэгтэ даалгариныудые 200—300 процент гүйсэхэдэг байна. Мүн энэ Мартемьян Арсентьевич Истоминий бригадала найхан заганаһангата дээр рекордто туйласта хөөр үлхэнгөө даалгариные 1.000 процент дүүргэжэ, нормоһон үлхэн хэдэн арбаад центер туйласта дүгэһэн байна. Мүнөө энэ бригаданууд сэлэнгынхэнтэй үлхэ үлхэн абагч зунгай заганаһангата эрхм бэлхэдэ ябуулхаар.

Мүн Прибайкальскы районой Котлякель гэжэ нүүр дээр заганаһангын хатуун шанта хүдэлмэри хадаа сөөгө буулгажа байна. Энэхэ «Светлый» үлхэ нолтоо май һарынтаа түгээсэ 15 хонг сөө дүүргэжэ.

Энэ жэшөөндө болбол манай заганаһангатай али тухай өгө дэмжэлтэйгэй байһанишэ али тодоор харуулха.

Түгээсөө үлхэн үлхэн хилограмм заганаһан бүгэн 1942 онго немцто-фашистка бузар элхитүдэ эсхэлэн бутэ соххо хэрэгтэ түдэ дүхэм болот ю! Али бүхы дугуу дунданууд саг дары сүм усадхага агуулахэ Сталиной партиные түгээсэдэг ябадалда ламчг бүхы хүсэ шадалаа зантдаг.

Республиканы заганаһан! Сэлэнгынхэнтэй урилагаар Бүхэрепублканска соцмурьсөөндө будгааран оролсожо, сэрэгтэй үлхэн заганаһангын стахановскаар үлхэргэе!

Мурьсөөндэ илахын түлөө!

ТАРИЛГАЯ ДАРЫ ДҮҮРГЭЖЭ ХУРЯАЛГАДАА БЭЛЭДХЭХЭ САГ ТУЛАА

★ ★ ★ ★ ★

Республикансна журин тогтоол

Республиканска журин болбол тарилгын хүдэлмэри олоншог аймагуудта тон хангалтагуйгээр ябуулагдана гэжэ тэмдэглэнэ. Хабарай тарилгы үнэргэхэ ябадалда хожомдожо ябан аймагууд урда мөтө ношорһон зандаа. Зэдн аймаг нүүлшн 5 хонг сөө 4,1 процент, Хорин—4,7 процент, Мухаршэбэрэй—5,9 процент, Тарбагатай—6,8 процент, Бичурын—9,7 процент нэмэлтэ үлхэн байха юм.

Аймагуудай колхозуудта картаабха ба овощь хуулгаха хүдэлмэри тон хангалтагуйгээр ябуулагдана, энэ юн дээрһээ болоно гэхэдэ: хожомдожо ябан аймагуудай хүтэлбарилгыг, МТС-эй директорууд ба колхозуудай түрүүлгэһэнэр болбол хүдэлмэри хайжаруулха түшаа маршы хөмжэ абангүй муугаар хүдэлмэри хайһангын али тодоор гэршэлэгдэнэ.

Зүгөөр Кабанскын аймаг нүүлшн 5 хонг сөө тарилгын түсэбэй гүйсэхэдэг 13,9 процент нэмэлтэ үлхэ шадалаа зуураа картаабха тариха түсэбөө 68,9 процент дүүргэжэ. Ингэдэ байхадэ тус аймаг болбол тарилгын темп ба шанарай талвар бусад аймагуудай дунда эрхм нуури ээлдэг.

Республиканска журин тогтоохон:

1. ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Совнаркомой дамжуулгын Улаан Тугые Кабанскын аймагта дахиад үлөөхэ.
2. Дамжуулгын Улаан Тугые абажа түрүүлшн кандидатта Заманай ба хойрдохи кандидатта Тунхэной аймагуудые оруулха.

Жури бочбол тарилгы өйрн хоёр—гурбан үлхэ сөө сүм дүүргэхэ шухала байһан гухай аймагуудай хүтэлбарилгыгтэй анхаралынь хандуулна.

Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана

Ново-Селенгинск. (Манай спецкорһоо телефоноор абтаба). Сэлэн-Дууын МТС-тэ 1-дэхэ номерой комсомольско-залуушуулай тракторна бригада болбол (бригадирнын нүхэр Цырендоржиев) тракторнуудай бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, эрхм жэшээ харуулна. Тэдэнэр хадаа тарилга хэжэ хүдэлмэришгөө түсэбтэ 113 процент дүүргэжэ шадала. Тийхэ зуураа орой хамта 880 килограмм горючи арбилһан байха юм.

Трактористнууд нүхэд Рябов, Гомбоева гэшгэд поли дээрэ гараһан сагна хойшо үдэрэнгөө нормые 120 процентһээ доошо бэшэ дүүргэнэ. Тэдэнэй даажэ абан тракторнуудын нэгэтэшье эбдэрдэггүй, бүрүн бүтэн хүдэлгэжэ ябадаг.

Энэ бригада мүнөө үедэ нар хахалгада ороод байна. Тийхэдэ комсомольско-залуушуулай бригадынхид нар хахалха түсэбөө 150 процент хүртэр эрхм шанартайгаар дүүргэхэ ба горючие гамтайгаар гаргашан 15 процент арбилха гэгэн зорилго тавина.

Сэлэн-Дууын МТС-эй эрэгтэй ба эмэгтэй трактористнууд Больше-Ракоскэ машинно-тракторна станцин коллективэй үлхэнь бүгдөөрөө халуун дулаанаар утгажа, тракторна хүдэлмэришн түсэбтэ үлхэн дүүргэхэ, тийхэ зуураа үндэр эхэ урасса абангын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэнь колхозуудта тулалха тухай Бүхэсоонна социалистическэ мурьсөөндө олооро оролсожо, шэнэ шэнэ амжалтанууды туйласта ёһотой.

Ц. БУДАЕВ.

Өөһэдннгөө огородтой болохонь

Энэ жэлдэ Ярууны райотребсоюзай хамгаарилгы алахы болбол нилээд үргэдэгтэ хараа лагана. Энэ помидор, редискэ, брюква, столово ба манай тэжээлэй свекло, морковь, луктын, һонгино гэгэ мэтын огородтой куль туранууд ажа түрүүлшгөө тарилгаланг.

Мүнөө үедэ рассаданууд тарилга болон болоод шаху байна.

Мүн тэршэлэжэ картаабхын тарилга болон недоконхохидо орходо 3 дахин шаху өгө болгодо түсэбтэй. Тэрэжэ 10 гектар газар тавалагдһан байна. Огородой элхэнүүдэ тарихын тулаа орой хамта 21 гектар газар

найнаар элдүүлгэһэн ба мүнөө овощь хуулгажа захдала. Огород дээрэ хамта 7 күн хүдэлмэришлэ.

Тийн 1943 оной эхэндэ Ярууны Райотребсоюз болбол өөрийгөө илангангын ажаллаха 25 тоной үлхэ, 100 гайх ба 100 гайхатай болохо түсэбтэй юм. Мүнөө үедэ 21 үлхэн, 30 гайх ба 50 гайха худалһан абтаба.

Ингэдэ байбал Ярууны Райотребсоюз болбол өөрийгөө колхозны ба столовые һу ба мяха, овощь картаабха, үлхэ гэгэ мэтын продуктууаар хангалга арцгатай болохонь.

Н. АЛЕКСАНДРОВ.

Зураг дээрэ: Зам харилсаанай Арадай Комиссар генерал-лейтенант Андрей Васильевич Хрулев. Ф. Кисловой фото. (ТАСС-эй фотехронико).

Советскэ Информбюроһоо

Июнийн 2-ой үдэһын мэдээсэл

Июнийн 2-ой турша сөө фронт дээрэ ямар нэгэ шухала юмэ болоогүй. Фронтын зарим үлхэстүүд дээрэ нотагай үлхэһанартай байлаанууд ба тэгнүүлшадэй бэдэрлэгүүд болоһон байна.

Июнийн 1-дэ манай авиацион частнууд фронтын элбэг үлхэстүүд дээрэ 11 немцкэ танк, сэрэг ба ашаа тэһэн 150 авиомашина, горючий авиомашин, һомо хэрэгсэл тэһэн 195 повозко, полевоё ба зенитэй 16 эхэ бүү, 12 пулемет, 3 прожектор үгы хэһэн гү, али «назарһан», һомо хэрэгсэлтэй склад тэһэн харуулгай 2 корабль ба транспорт гэмтэһэн, дайсагай 5 рото хүртэр ябан сэрэгүүдэ тариха сэхлэвэр ба үгы хэһэн байна.

Лэгдэһэн байгаа. Отряд болбол дээрэ ямар нэгэ шухала юмэ болоогүй. Фронтын зарим үлхэстүүд дээрэ нотагай үлхэһанартай байлаанууд ба тэгнүүлшадэй бэдэрлэгүүд болоһон байна.

Карельскэ фронтын нэгэ үлхэстүүд дээрэ манай босотто дайсагны эзэлһэн позицинуудыа һонго сохин гаргаа. Дайсагай билидаг шидаргаа улаанаршгөө Денисович Ф. А. гэгэһын хүр оллоһон байна. Хэһэн хонгогой урда тээ болоһон байлаанууд Денисович шархатаһан ба дайсагны лдентэ абаһан юм. Сагаан фингид шархатаһан улаанаршгөө эрэлгэ мурьсугаар зобонго, шэхьн өгөһон, хасарынь эсхэлэн ба хүтэһын хэдэн арбаад шарха орууһан байгаа.

Гитлеровцууд эзэлэгдэһэн өрөгүүдэй арал зоние зобон дарлаха шаһэ аргаануудые бэлхэдэжэ байха юм. Хайхан Чехи ба Моравиян протектор болгондон томилогдоһон палач Далеко гэгэһэн энээн гухайда олон зобой байтар мэдүүлбэ. Германияска инфомационно бюргой мэдээһэнэй ёһоор.

(Үргэлжэлэһын 2 дохи нюурта).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Улаан Армиин артиллерийн начальствуужи ба рядовой составые орденуудаар шагналга

Немецкэ бүлжэтарашалта эсэргүүтэ тэмсэлэй фронт дээрэ Командованийнаа дайшагхы даалгариныудые жэшөөтэ найнаар дүүргэхэ муураа баатаршалта ба эрэлхэг зориг гарганаһан түлөө шагналга:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНОР

1. Улаанармеец **Гайдаман** Петр Ивановичы
2. Младша сержант **Нолсов** Георгий Ивановичы
3. Улаанармеец **Ларин** Дмитрий Ивановичы
4. Улаанармеец **Ламхатич** Илья Степановичы
5. Ахалагша политрук **Лемешко** Семен Ивановичы
6. Ахалагша лейтенант **Томжач** Владимир Дмитриевичы.

УЛААН ТУТАП ОРДЕНОР

1. Капитан **Кирзипиничий** Дмитрий Семеновичы
2. Политрукай оролшо **Синягин** Георгий Сергеевичы
3. Улаанармеец **Тэрэсчино** Владимир Никитовичы
4. Сержант **Сучнев** Михаил Хатуктовичы.

ЭСГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАПНАП НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНОР

1. Капитан **Крикий** Иван Ильичы
2. Ахалагша сержант **Смирнов** Алексей Васильевичы
3. Младша политрук **Стаценко** Иван Константиновичы.

ЭСГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАПНАП ХОЕРДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНОР

1. Улаанармеец **Григорьев** Николай Ильичы
2. Ахалагша сержант **Жаров** Степан Трифоновичы
3. Улаанармеец **Нилчнев** Алексей Ивановичы
4. Сержант **Немфир** Мух ял Григорьевичы
5. Сержант **Нестеренко** Петр Васильевичы
6. Улаанармеец **Петрош** Иван Нелхетовичы.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгүз **М. КАЛИНИН**.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН**. Москва, Кремль, 1942 оной июнийн 2.

Заганаһанай ажайлэдбэринн хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска мурьсөө эмхидхэе!

Сэлэнгын аймагай заганаһаднаа Бурят-Монгол республикын бүхы заганаһадта ХАНДАЛГА

Хүмэтэ мурьсүү!

Манайда фронт ба тыл болбол бөө бөөһэн ташаршагуй. Тэрэ хоёр хоорондоо холбоотой байһан ушарын хадаа, «мангаалга» гитлеровскэ сэрэгүүдэ шадалаа даа тургөөнөр үй бутэ соххо манай түрэл газар нотаг дээрһээ гэдэ бузар элхитүдэ намнада гэгэн нэгэн хүсэлтэй ба нилгын зорилготой байха юм. Энэ агуухэ зорилгунуудые бөлүүдхын түлөө мүнөө үедэ социалистическэ ажайлэлбарилгы ба транспортын бүхы даалгариныудай хүдэлмэришлэ, бүхы колхозно тарашалд тэмсэжэ байна. Агуухэ Сталиной Майн нэгэнэй приказ болбол урша дуудалгын дөбө мэтээр бүхы дэлхэй дээрэ ханхиван дуудла. Бүхы советскэ армь зөв болбол Улаан Армида улам улам өлхөр танк ба самолет, бүү элбэг бүү һомо хэрэгсэл, тариа тарха, мяха төһө, овощь картаабха ба бусад продуктуудые үлхэ байхын тулаа мүнөө үедэ эсэхэ суухые мэлэнгүйгээр ажаллана.

Этэ оронойтоо үмэнэ угаа өхэ харюусагчтай байһанга мэдэргэ, советскэ партиот бүхэн ашэ шүүрүн хатуу үлхэдэгтэ «Вн болбол фронт!» юугээр туйлажа шалаха гэгэһэнбэ?— гэжэ өөртөө асуула тавиха ёһотой. Тийн хатаһанай ажайлэлбарилгы хүдэлмэришлэ шэ өһөдгынөө үүргэ хүсэл мэдэргэ, фронт ба тылые эрхм шаваартай ажайлбар ба заганаһангын продуктуудаар тавалагдһангэ мэтэһаа байха ябадал, бидэнэй хүдэлмэри дээрһээ дуудалга болоно.

Өөһэдннгөө ажаллуудамэришэ сэрэгтэй гурмаар шөлхөн табалд байхэдэ. Галуута Нүүрай заганаһангын элхэнтэй хүдэлмэришлэ болбол колхозуудай загай шаваар хамта амжалтануудые туйлажа, Загана бариха түгээсэ апрель һара сөө 158 процент дүүргэһэн, майда 25 үлхэ сөө һарынтаа түгээсэ 105,3 процент ба II кварталтэй түгээсэ майн 25 хүртэр 87 процент дүүргэһэн. Заганаһангата агналын бригиданууд, жэшээхэдэ, нүүр Санжэвэной бригадала майн 25 хүртэр 104 процент гүйсэд хэбэ.

Сэлэнгын аймагай заганаһад болбол агуухэ вожлунгоо Майн нэгэнэй приказда тийжэжэ харюусаһан байна. Зүгөөр, республикын заганаһангын заводудай олонхын ажал хүдэлмэришлэ сэрэгтэй гурмаар шөлхөн табалдуй байһаар ба I кварталда, мүн тэршэлэжэ апрель, май һаранууд сөө загана бариха түгээсүүдэ дүүргэһэн.

Хүндэтэ үлхэдүүд! Бидэнэр болбол манай заганаһан ажайлэлбарилгы бүүшүү тургөөнөр хүтэжэжэ, орон ба фронтые саг үргэлжэ залгаар хангалга байха түсэл артагатай байна. Зунгай сагта заганаһангын кампаней сэрэгтэй гурмаар үлхэдэгхэ ябадалы хангалтын тулаа бидэнэр болбол республиканска социалистическэ мурьсөө эмхидхэхэ тухай бүхы заганаһангын заводудай хүдэлмэришлэ ба заганаһангата эрхидгэ колхознуудууд ханданаһан. Энэ хадаа бидэнэй хэм бүрэлтэ туйлай өхэ харюусага тохонго, Загана бариха тунша түрэнэй түсэбүүдэ дүүргэхын ба үлхэн дүүргэхын тулаа бидэнэр дээрэ дурсагдһан уялануудые абанаһан гээд:

1. II-дохи квартал сөө загана бариха түсэбөө июнийн 25 хүртэр ба бүрэл жэлэйньэ программые Сталинска Конституциин үлхэ хүртэр сүм дүүргэхэ.
2. Сүүдхэ сөө 7—8 дахин туйлажа, гүбшүүр хаяхы нормооо саг үргэлжэ үлхэн дүүргэхэ.
3. Губналын хүдэлмэришлэ тахилческэ талаар зүлбөөр эмхидхэхэ, загана бариха нормооо 10 процент хүртэр үлхэ гарса дүүргэхэ.
4. Фронтотой хөөр бригада байтуулжа загана бариха түсэбөө 200 процентһээ доошо бэшэ гүйсэдхэхэ.
5. Загана бариха эмсэг харюусаһануудые саг үргэлжэ дезинфекцилажа, талхине эрбөөр найнаар мурдуулажа бэ хатагалжа, хайр сөг соонь һальбэн ажалга тэдэнэй элбэг ябадалы 10 процентһээ доошо бэшэ гарса болгохо.
6. Нотаг дээрэ түсэһангын элбэгүүдэ заганаһангата үлхэнөөр хэрэглэхэ (сүр, гүлжэ, хөдөмө гэхэ мэтэ).
7. Бүхы бригадануудта 20 процентһынэ комбинь-

ривангэ бригаданууд болгон элхидхэхэ.

8. Заганаһангата өөһэдннгөө бидэнэр соохтэ хүлүүдэ тон олоор гаргала.

9. Заганаһангата абалгын пунктнууд дээрэ ажал хүдэлмэришлэ зүбөөр эмхидхэхэ заганаһангын шадала дээрэ эрхм ба эрхм шаваартай заганаһануудые туйлажа абадала.

10. Дээрэ сортын заганы болбосоруулхалаа заганаһангын продуктын шаваары 2 процент ба эрхм сортынүхэ 5 процент хүртэр найжаруулха.

11. Заганаһангын продуктын өөрны үлхэ түсэбөөр хараагаһаншаа 1 процент хүртэр хямдаруулха; Болбосоруулгын заганаһангата һайн шанартай болбо ба һабагануудые бэлхэдэжэ, заганаһангын завод дээрһээ болон болоһон продуктуудые саг бэлээр соонь абаһанга байха.

Эрхм заганаһангын заводто барюулын тулаа дамжуулгын Улаан түг бий болгоһын ВКП(б)-тай Окомые ба һайн колхозно барюулын тулаа дамжуулгын Улаан түг бий болгоһын БМАССР-эй Совнаркомые гүйлхэн.

Нүхэд заганаһанг, социалистическэ мурьсөөндэ оролсогтэ! Фронтто ба гурнда эрхм сортын загана ба һайн шанартай заганаһангын продуктууд хэдэ шөлхөн хэрэгсэлтэй байһан, тэргэһэ хүсэлтгэ! Фашистка бүлжэтарашалдые дууһын хатажа тархаха ба манай түрэл орон иланганга ашэ гэдэүү хоорондоо намнада гэгэн Сталинска хамгаалгы 1942 онд бөлүүдхэ хуулиһан Улаан Армида туйлаха зорилготойгөөр стахановскаар хүдэлмэришлэ!

Заганаһангубналар бригадын бригадирнууд: **Б. САНЖАНОВ**, **Р. ТУШИНОВ**, **Л. БАДМАЕВ**, заганаһангубналар: **С. ЕФИМОВ**, **Е. ЧЕБУНИН**, **П. РОМАНОВ**, **М. АНАНЬЕВ**; Молодой нэрэмжэ колхозой гүбшүүрэй бгналдын бригадир **Б. ТУШИНОВ**; заганаһангубналар: **ЭРДЫНОВ** ба **МУНКУЖАНОВА**; Воронин лонг нэрэмжэ колхозой гүбшүүрэй бгналдын бригадир **ДОРЖЕВ**; заганаһангын заводой директор **П. ШЕЛКОВНИКОВ**; занкомой түрүүлгүз **Б. ЛУБСАНЦЫРЕНОВА**.

Июниин 2-ой үдэшин мэдээсэл

(Үргэлжлэл)

Дэлгэц хэргэ хэргэ: «Хэн энэ агуу хэргэ тэсгэлдэ хайца хэрэгээр байгаа, тэрэ гэдэг дэрсэ гэгэ томоодохо ба тэрэнь дайсанда хандыгддаг алыар ханджа байха. Энэ ёһо бүрхэ болбол тус тус хүнүүд ба мүн тэрэшлэг бүхн арад зөнгө хабаадаг байна... Хэн энэ шийдхэй тэсгэлдэ хэргээр хаража байгаа, тэрэ болбол дайсан гэгшэ, тэрэнь дайсанда хандыгддаг алыар ханджа байна».

Июниин 3-ай үглөөнэй мэдээсэл

Июниин 2-ой бүтнэй турша соо фронт дээр шуудан дүрмилгэвүүд болоогүй.

Калининска фронтын нэгэ участка ябуулга хэжэ байгаа манай хэргэ хоёр үдэрэй турша соо нөмцө ябан сэрэгэй хэргэ контрабандыг тэсгэлдэ сохбо. Байлдаанай эсэртэ 3 немецкэ танк ба броневич галдагдтаг. 4 эхэ бүү, 6 пулемет угы хэмжээгэ бөхөм хэрэгсэлтэй склад тэсгэлдэ байгаа. Манай бооцуд снэригдэн 5 автомашин, 7 мотоцикл, 3 пулемет, 5 миномет ба 20.000 хүмэ булган абаба. Немецүүд 650 солдат ба офицер дээр алуулга гэгшэ. Плендэ абагдан хүнүүд бии.

Урдэ фронтын нэгэ участка дээр ябуулга хэжэ байгаа үдэртэй артиллеристүүд 9 немецкэ артиллерийскэ батэрий, 10 эхэ бүү, номо хэрэгсэлтэй склад ба дайсагай 300 хүртэр солдат ба офицеры угы хэргэ байгаа.

Нүхэр Чапуриный командантат бүтэ тэмүүлэд немецкэ авиационнуудай отрядыг нугаһан буддаба. 9 гитлеровец аластайн ба 12 гитлеровец шархатаһан байгаа.

Украината немецкэ эвэлхэн нэгэ райондо ябуулга хэжэ байгаа нүхэр Б. Гитлин партизанска отряд түмэр тагтын үчөгшөгшө мипровалэа, фронт ошондо ябанан румынска солдатуудай эшелон минагэ ороко бутэһүрөө. 9 вагон ба паровоз бэлтэ сохтодо. Партизанууд вагонууд сооһоо үйлдэжэ гаранан румынуудыг нүмөдүүд ба авиационууд дээр бутэһан байгаа. Немецүүд бутэ һураһан ба бутдагдтал болжэ 300 гапан румынска солдат ба офицерууд үрбэ.

Аластайн немецкэ үгтер-офицер Густав Маркворт гэшын юумэ тэмдэглэдэг нийжлэлэ буудлабаринуудыг толилохо нимэ байгаа.

«Оролдуудай довтолго. Шүһата гэгэлдэ оронбиди. Деревнягэ тархын үрдэ тээ билэнэр бүхн дөрвөншэ галдаһан ба ажа һууршадые, тэрэ тоодо эхэнэр ба хүнүүдыг, буудан алаһан байгаа...

Удэр бүгдүг оролдуу ба партизануудтай тэмсэл болово. Битэ утганашы, амараншөгшөгшөн, Ротын командир шархатаа. Вовод

гөө богосоллоһон арадуудыг тодогшар зангаа. Зүгөөр фашистска бандитүүд эрхэ сүлөөдэ урагтай арад зөнгө хонжжа шалдаггүй. Тэднэрэй шөмөөдэ эсэрдэгшэ хурагуйлжэ ба эсэрдэгшэ элбэдальн үдэрөө үдэртэ ургажа байгаа. Чехословаки, Голланди, Франци ба бусад ороонууд соо үйлдэгдэн олон тооло адалта хондагдууд хатаа гитлеровска ёһо бүрхэй гэгшөгшө үрдэ тээ байһанын гэгшөгшө.

ба отделементуудай олонхи командирүүд аластайн ба шархатаһан байна. Би бүгдүг шуудан дүрмилгэвүүд болоогүй. Пүтнэе орххо баатай болобо байгаа, яахадга гэгшэ, мийн отделементын хүнүүд оролдуудай түргэлдэ тэсгэлдэ гүлдэжэ артиллерийскэ ороонуудай тэжнүүд сүмэрэн орон ба биднэр артиллерийскэ ба пулеметно хүсгэе баугадагдууд сооһуур сүхарижа бунгай болоһон байгаа. Би өөрынгөө бүхн хүнүүдыг гэгшэб. Удэрэй харуулай үдэ ротын мүнөөнэй командир шибэ-фельдфебель Гроперт гэгшэ шархатаһан байгаа. Хуушан хауит-фельдфебель Гельмбрехт командиромын бөө дээрэ даажэ абаһан аад, халах час болоод алуулган байна. Нанай болбол өхэ мууданшай бүтнэе болбол дахин өхэ гэгшэб. Удэр болово... Харуунуудыг халгэдэ түрүү лини дээрэ биднэр 50 хүмөө гэгшэбди. 2 танк жагсаалһаа гаргалда. Говэ гэгшэ тархи уруугаа буудалган адалта. Олонхи солдатууд өхэр үйлдэдэна. юундэ гэгшэ, бүхн мүсөө адалтадо. Хүнөөр шархатаһан ба үршэн хүнүүд үдэр бүри арбаадаараа хүмөө. Дивизионнай гэгшэ гэгшэ: 1.000 хүн алуулган ба 1.400 хүн шархатаһан байна. Манай хүсэл дууһажа байгаа. Полкүүд ба батальонууд үдэр бүри дүг болово. Манай батальондоо гансал 16 хүн үлөө. Битэ өхэ сүхэрэлдэ оронбиди. Эдэ бүтэдэ хэжэ эсэрдэгшэ юм».

Харьовска областин Старая Тавлажанка тосхондо немецко-фашистска эрмэг алууршад бүхн ажабуутшадые тоноһон, тэднэй тоол хүнүүдынь мал, хубаһаа кутарынь булган абаһан байна. Гитлеровскэ бандитүүд Бонгарев В. П. гэшын эвэлхөн ба Верещини К. Б., Зубаков А. М., Польшиков В. П. ба тосхонд буудал олон ажабуутшадые буудан алаһан байна. Немецкэ снайперүүд арад зөнгө бууджа мөргөн буудалгата һурагт байгаа.

Французска патриотүүд Азобурк городһоо хөлө бэшэ байһан номо хэрэгсэлтэй ба бусад эвэлхөн хэрэгсэлтэй немецкэ, скандинавта майн бүтэ баата довтолго хэргэ байгаа. Тэднэр харуушад аластайн номо хэрэгсэлтэй тэсгэлдэ байгаа юм. Олон тоото өхэ бунууд тэжэ абаһангадла. Гитлеровецүүд бэсэрлэгшүүдыг хэргэ тэсгэлдэнь амаршэ үрэ гарагуй.

«Оролдуудай довтолго. Шүһата гэгэлдэ оронбиди. Деревнягэ тархын үрдэ тээ билэнэр бүхн дөрвөншэ галдаһан ба ажа һууршадые, тэрэ тоодо эхэнэр ба хүнүүдыг, буудан алаһан байгаа... Удэр бүгдүг оролдуу ба партизануудтай тэмсэл болово. Битэ утганашы, амараншөгшөгшөн, Ротын командир шархатаа. Вовод

Мэргэжэлтэ заганаһан

Удэр бүхэнэ үргэлжэ һарууһан бэсэрлэгшүүд һалхин лавараншугүй. Нойрбоо һалхан бэрхжэ байдаг. Байгал номон далай сагаан булган хүнүүдэ сагаан абаа эрхэ дөсүүрөө хураан таяжа, гөрэй шанаан гөрэлдэ мүнхэн дөсгөөр салдана.

Эртэ дуушан саһаа наашт аяа Байгал далайн эрхэ юһэн хубүүт гэгэлдэ сэд ногоон уһагай Сэлэнтэ мурэн хадаа баян тунгалаг урдаһаа Байгал далайгаа зуннай эхин баллар золгон байгаа.

Танэ агнуурин хүнүүдэ хубэ сабайтай, дунда эргын бэсгэй пегэ үбгэн онгосыгто толгой дээрэ зогсожо, галтай хурса нүдөөр яша тийшэ хэргэ галта шөрөгт харайһан һууртэр, гэгшэ урматэй зөргүүн шарайгаар нүхэр тэсгэлдэ халдана.

Байга гэгшэ хажуу таладаһы нэгэ онгос дээрэ зогсожо байһан номхонд заруу зантай хүн мүнөө үбгэстэй урматэй гэгшэ харайжа, юу хэлхынь өхэл наймажа гарган хүлөөн.

—Удэ һалхин байдалар тухалдаһанга, заабол заганаһан хүнүүн өхэ таладаа арһа гэгшэ сохон баянхар байгаа. Тэжэ харайжа байгаа тохойто булда дээрөө эхлэжэ гүшүүрээ ташаа болово хэргэ.—гэгшэ, ажабуутар дөсүүн хосойгоор нийл байса дуу гархарын сасуу гараараа тэрэ эртэ занхархуна.

мэргэжэлтэй аха нүхэр Хусев болбол анхан үгэлтэй ялуу бүхн дунда түржэ, бага башар элбанаа эхлэжэ хуушанай хоёдог башуудай бэрхжэ зарса боложо, хэргэ олон жэлэй турша соо зоболон пуһаһаа хэргэнь маргалдтаг.

Нүхэр Хусев зарим үе гэгшэ айдагтар хүдөөр һаада алдан ууртай болово, хэргэ тэжэ сагта өөрынгөө залуу элэр байһангад юүгөөршэ агаһагүй хүсэ шидэлаа хоёдог баян Тогонов Тарну гэгшэ хайра гамгүйгөөр залууһанаа һанажа, хөроо бусалан шидөө зуула һуураг байха юм.

Мүнөө, Очир үбгэн болбол колхоз дээрэ хайрагтай ба үндэстэй бригада дээрэ туйлай өхэ элбхи партизан ажаллага баата бэшэ ажалтануудыг үдэрөө үдэртэ туйлажжа ябадаг байха юм.

Хэргэнь гүшүүрээ табихын үрдэ Очир үбгэн онгосыгто толгой дээрэ зогсон байжа мийн тийшэ хэдэн удаа харахыгдһан байһулдэ, дари заабар үржэ, шангы шанагар бахла хүдэлдэ халхардад нүхэрөө ураран өхэ өхөгшэй агнуурин эхлэжэ ородог байгаа.

Очир үбгэнэй зарбери доро та бигдэһан гүшүүрээ заганаһанай барилдаггүй байхал ямаршэ сагта, нөмшө улаа үзэгдөөгүй, хэргэ озын бараар олобожо, хүн бүхэн хүдэлтэй өмөөрөө хөөрөөн зугаалан байгаа юм. «Красный рыбак» мүнөөнэй хөдөрхэй бригада өөрынгөө тусууны элбг баян заганаһанай өлгөйгөөр үлүүлэн дүргэжэ шахэ-

Заганабарилгын рекордно туйлалта

(Манай тусхай корреспондентһоо)

Нүхэр Сталин Майн нөмөдэй приказе хүндэтгэгөөр харууһан зорилгоор Яруунын аймагай заганаһад бүхн хүсөө зантда жа байна. Эндэ сэлэнгынхидэй урһае хүсөөн дажаа зунай заганабарилгын эрхли шарнагтайгаар үнэртэжэ тухайдаа хөлө хэргэ тодорхой үлүүлгүүдыг бөөдэ дажа абаа.

Заганаһан ажаулдэгшэ отрядчик Мартынян Арсентьевич Истовной бригада мүнөө ажалтай айхабар өхэ дөжжөлгөйтөөр хүдэмэригжэ байна. Наяхан энэ

Хүдэлмэринь хугажан байна

Кабанскын аймагай Красноярска сельсоветэй «1-ое Мая» колхоз (түрүүлгөшөн нүхэр Сычев) тусгаар загана ажалтай бэшэ байһанга, заганабарилгын апрель һарында түсөөнь 110 процент дүргэжэ.

Колхозой хүтэлбэрлэгшэ зүтхөө хүдэмэрээ эмхитгэгшэ ба загана бариха зэмсгөө саг бэлэртөөн бөөдхөгшэй хүдэмэрлэе һайгаар табанай аша туһаар 4 һарын турша соо 220 центнер заганаһан гүргэе тушаагдаһан.

Энэ колхозойхид дүтэ шадар

Мүнөө хабар Азовско далайда ба Дондо загана хэргэнь хийгэжэ элбгөөр барина.

Зураг дээрэ: Азовско заганаһан комбинатид заводто загана бууджа байна.

А. Братолобовай фото. (ТАСС-ай фотохронико).

Манай ажаулдэгшэрин предпритинууд дээрэ үндэр бүтээсэтэ ажал үргэжэ байна

Нилээдгүй дээжэлүүлбэ

Улаан-Улаан паровоз-вагон заводой цохүүдээр Бүтээсөөнэ социалистическэ мурьсөөнэй долхин улам шангаар эршэжэ байна.

Булд шудалгын цехын хүдэмэригшэд бөөдэ абаһан үлүүлгүүд бодотгоор бөөдүхын түлөө үдэр бүри үлгэдүгөөр хүдэмэригшэн үлгэдүгшын үндэр бүтээсөөнүдыг туйлана. Стахановска нүрөөрөө үлгэдүгшэй аадаршанан ахтар Барышев, Глушков, Аболынов гэгшэд һаадай бүр эршэмтэйгээр хүдэмэригжэ байна.

Эднэрэй һаан хүдэмэригшын үдэр бүхэнэй түг сар гүргэжэ 300 ба дөшө процент байдаг. Мүн нүхэр Спирькина, Симанова гэгшэд халаһанай гүргэжэ хөдөө 200 гаран процент дүргэжэ. Свердловска нүхэр Анкстася Федорова Дөлөөнө гэгшын хүтэлбэрлэгшэ бригаданыг бөөдэ абаһан үлүүлгүүд үдэр бүри үлгэдүгшэ гүргэжэ байна.

Энэ цехын эмхитэй хүдэмэригшэд нүхэр Днячкова, Доросева гэгшэд хоёр онсоо мэргэжэлтүүдыг шуудлаа. Тийн, эдэ хоёр зарим үдэрүүдэ даалгабарыа 300 процент дүргэжэ.

Вагонно-механическа цехын коллектив бүхэн хэргэ хөмөг соо продукци гаргалгынгаа түсөөнь нилээдгүй дээжэлүүлбэ. Тэрэнтэй хамта энэ цехын хэдэн олон хүдэмэригшэд хоёртохо ба түрбалагшэ мэргэжэлтүүдэ шуудлажэ байһа. Свердловска нүхэр Мария Дмитриевна Эвкова хоёрдохи мэргэжэлтэ һайгаар шуудлаа, хоёр хүнэй орондо һаагүйгөөр ажаллага байха юм. Эднэрэй хүдэмэригшын шанаар һайн байдаг.

О. ТАРАННИ.

ШЭНЭ ХҮСЭТЭЙГӨӨР АЖАЛЛАНА

Яруунын олоборилгын комбинат эмхитгэгшэин саһаа цойшо һаа болтор хүдэмэрлэе һайгаар таяжа һаагагүй байһан юм. Зүгөөр, шэнэ директор нүхэр Ортобөөв гэгшэ комбинатаа ороһонгоо хоһоно комбинатингаа хүдэмэригшэ шанагшын таяжа эхлэб.

Урһан элбг хэрэгсэлтүүд туйлажа, комбинатай хүдэмэрлэе бата бөшө һаа болодог байгаа һаа, мүнөө аад мэтын дунуунууд сүм үсэлдэгшэ. Мүн эхлэн зарим хүдэмэригшэд ажалтай жаян заршам эбдэжэ, продукци хэргэ гэгшэ мэтын ажабуутуудыг гаргалга байһан аял. шэнэ директорай ажаллаа эршөөр эмхитгэгшэ дээрлээ өөһөднгөө ажал хүдэмэрлэе үнэн сахээр хандыгдэ болоо.

Тус комбинат хадаа түсөөн гөө өһөөр апрель ба май соо 10 жөмөө тэргэ үлгэдүгшэ байһан аад, 40 тэргэ хэбэ. Тэрэһэн загана даалгажа дараат 40 бөкчө

ба хэргэ олон стол, стул гэгшэ мэтын шуудлаа хэрэгсэлтүүдыг бүтөөн гаргалган байна.

Комбинатай бүхн хүдэмэригшэдэй халаһалыг шахуу станковостууд бөөдхөгшэй. 5 улаанарөөшын эсгэе 65 найгай үбгэн нүхэр Иван Илларионович Остров гэгшэ пархалта зуураа тухайта даалгабарыа саг үргэжэ үлгэдүгшэ дүргэжэ. Тэрэһэн нүхэр Наскарай Очаров үдэр бүхэнэй 110—140 процент үлгэжэ байна.

Зүгөөр, комбинат бөбөл үнөөл апрель ба майгаа түсөөн дүргэжэ һаагагүй байта юм.

Мүнөө комбинатай бүхн хүдэмэригшэд июнь, июль һарнуудтайгаа түсөөнь үлгэдүгшэ дүргэжэ һаан уялжэ абажа. Бүтээсөөнэ социалистическэ мурьсөөнэ орог соод, шэнэ хүсэтэйгөөр ажаллага байна.

Г. СОСНОВСКИЙ.

МУРЫСӨӨНДЭ УРИБА

ПВЗ-тэй паровоз хабсагалтын цехын олонхи бригаданууд май һарында түсөөнь үлгэдүгшэ дүргэжэ байна. ВВП(б)-тэй цехнэй кавалитат нүхэр Ножиковой хүтэлбэрлэгшэ бригад мийнгаа даалгабарыа 301 процент түгэжэ.

июнь соо улам өхэ ажаллага туйлаһын түлөө бусад бригаданууд хэргэ хүдэмэригшын шанаар һайн байдаг.

О. ТАРАННИ.

Мүн тус цехын стесар нүхэр Бессонов мийнгаа нормые дунда жэһэжээр 350 процент гүргэжэ ба. Стахановец тохар нүхэр Зичева гэгшэ гуртан стажок дээрэ хүдэмэригжэ үдэр бүтөөн үлгэдүгшын нүхэр бүтөөсэ туйлаа. Энэ нүхэр мийнгаа даалгабарыа 400 процент үлгэжэ байна.

О. БОРИСОВА.

ХИЛЫН САНАА

Английска бомбардировщицууд Рурска областьдо дахин довтолоо

ЛОНДОН, июниин 2. (ТАСС). Авиациин министрствын мэдээсэлнэй ёһоор, далайн эрвэнүүд хамгаалха авиациин 1.000 гаран самолет июниин 1-эй һуни Баруун Германида угаа өхэ довтолго хэргэ байна. Тийхэдээ Рурска областин сэрэгэй ажаулдэгшэрин центрүүдыг, шанаһа Эссен городыг гол объект болгон бомбодо.

Самоледуудай командануудһаа уридишалан абтанан мэдээнууд хадаа айхабар амжалтатай довтолго хэргэ гэгшэ мэдүүлнэ.

Бомбардировочно, истребительна, далайн эрвэнүүд хамгаалха ба худөө сэрэгүүд авиациин самоледууд Рурска областьдо довтолго хэргэ зуураа Германи, Франци ба Голландидахи дайсамай аэродромуудыг атаковалган байна. Эдэ бүхн ябуугануудһаа 35 английска самолет бусажа эргээгүй.

Францида үлсхэлэн дээрлээ булганууд болоно

ЖЕНЕВА, июниин 1. (ТАСС). Францидахи хоол хүнөөнэй байдал бүхэн сагта хэргэ муудла. Германия засагаарын хадаа үлсхэлэн хамтар бүхн дэлгүүр базарнуудыг ба олонхи магазинуудыг хадаа гэгшэ захиралта гаргалган байна. Түрүүлгөшын бригад бичиглан байһан эдэ хоолой норгоннуудыг мүнөө бээр хэргэ халаа. Энэ үшартай дашарамдууд үлсхэлэн тураһаа нөбгөдһан хүн зон хэргэ олон гөрлүүдта өхэ өхэ булгануудыг хэргэ байна.

Французска «Пари Стар» газетын мэдээсэлнэй ёһоор, Парижа майн 31-эй үлгөгүүр полици ба хүн зонд хоорондо айхабар хэргэ туладаһан болоһон байна. Сэтэ гэгшэ үлсхэлэн мэдээнуудай нэгэнэ картонкаар эдэ хоолой зүйлнүүдыг хубаалдга абажа гэгшэ угаа өхэ очерель байгаа. Тэднэрэй бүтэлэй сүүдэ соо очерельтэ байн гэгшөн магнаһан хэргэжэ байна. Тийхэдээ үлсхэлэн партизан: «Немецүүд долооний саагуур тоногто, Хилэмээе немецүүдэ үлсхэлэн!»—гэгшэ департамент магнаһан соонь сүмэрэн ороһон байгаа. Тийхэдээ тэдэн сооньо һураһагдһан хүнүүд эдэ хоолой зүйлнүүдыг хүн зондо хубаарлажа элбэжэ һэн. Политический эржэ һураг олон долоон тархалта гэгшэ бүү һурагшэ, нэгэ офицер ба полковникэ ажалт хоёр алуулган ба 3 полковникүүд шархатаһан байна.

АНГЛИЙСКА АВИАЦИ ФЛИССИН-ГЕН БА КАЛЕ ГОРОДУУДА ДОБТӨЛӨО

ЛОНДОН, июниин 2. (ТАСС). Информациин министрствын мэдээсэлнэй ёһоор, «Спитфайр» гэгшэ тухайлгыл нилээд олон истребительнуудта харуулаһан «Харрикейн» ба «Бостон» гэгшэ бомбардировщицууд Флиссинген ба Кале гөрлүүдтахи авиационнуудыг июниин 1-эй үдэр абаһангад байгаа. «Спитфайр» самолетуудай эскадрильягтаа харуулаһан «Бостон» самолетуудай нилээд ажалтатайгаар Флиссинген гөрлөдье бомбодоо бусажа ябах үлгэжэ бусад эскадрильянуудыг «Бостон» самолетуудыг Кале гөрлөд тэжэ харуулажа ошон байгаа.

Советскэ партизанууд немецко-фашистска булимтарагшадые һүрдүүлнэ

СТОБГОЛЬМ, июниин 1. (ТАСС). Германска хөбөл болбол советскэ партизануудай тэмсэлэй айхабар эхөөр дэлгэрлэгшэ өхэ урууны бөшхө баатай болоһон байна.

«Убэлөө фронтын түрүү лизинүүд дээрэ бөө хамгаалһан хатуу шанга байдалуудай болово байһын хажуугаар баца нэгэ дайн гэгшэ хэлэмээр нилээдгүй хатуу шанга төсөөл манай фронтын артаһаа боложо байһан юм. Партизанска частнууд ой тунж соогуур жуу элбг ба хоол хүнөөнөө халаһан ололгүүдыг түгээрөө, нилээд һайгаар бутаралта тэмсэлдһэн байна. Немецкэ алсханай чахтлуууд, полици ба полевнэй жандармерийн батальонууд саг үргэлжэ дайсаһаа бөө хамгаалжа байха баатай байгаа. Манай фронтын ара талаа байһан чахтлууудтай хубила хэргэ шэнэжэ өхэ бэрхшээлтүүдэй томолоһонни эртн эртэ үблэе үнэртэжэ.

ДАЙНДА ЭСЭРГҮҮ БАНАЛ БОДОЛ ФИНЛЯНДИДА УРГАЖА БАЙНА

СТОБГОЛЬМ, июниин 1. (ТАСС). Таинерфорс городто болоһон мийнэт дээрэ Таинер хэргэһэн «Юмен Социалистический» газет тухалгаа. Таинер болбол «Дай тухайл байха аргабоомоннуудыг хэрлэжэ шадаггүй гэгшэ энэ дайнда эсэргүү һавад болдны Финляндиян олон өмгө гужаһануудыг гаргалга байна» гэгшэ хэлдэг, тиймэ һавад гаргалга ороһонгоо «Хоротон ба саботажнууд» гэгшэ нэрлэһэн байна.

Таинер хадаа «Хүдөө ажал эрхлэжэ байгаа хүнүүд гансал өөһөдхөгшө хэрэгсэлдэ тааруулажа тарна тархалд гэгшэн тон тааруулажгүй ябаһаны гаргалга, энэнь хадаа Москвадаа рашагтоор дам